

DE KORHAAW

Jaargang 33, Nummer 2 - Mei 1999

IN DIT NUMMER:

Eempoldertellingen in 1998
Een nieuwe oeverswaluwwand
Meeuwenslaapplaatsen in het Gooi

DE KORHAAN

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.
Verschijnt 5x per jaar.

Redactie : Wim Duurland
Willem-Jan Hoeffnagel (whoeffn@worldonline.nl)
Pieter Schut (pieter.schut@wxs.nl)
Ruud Willemstein

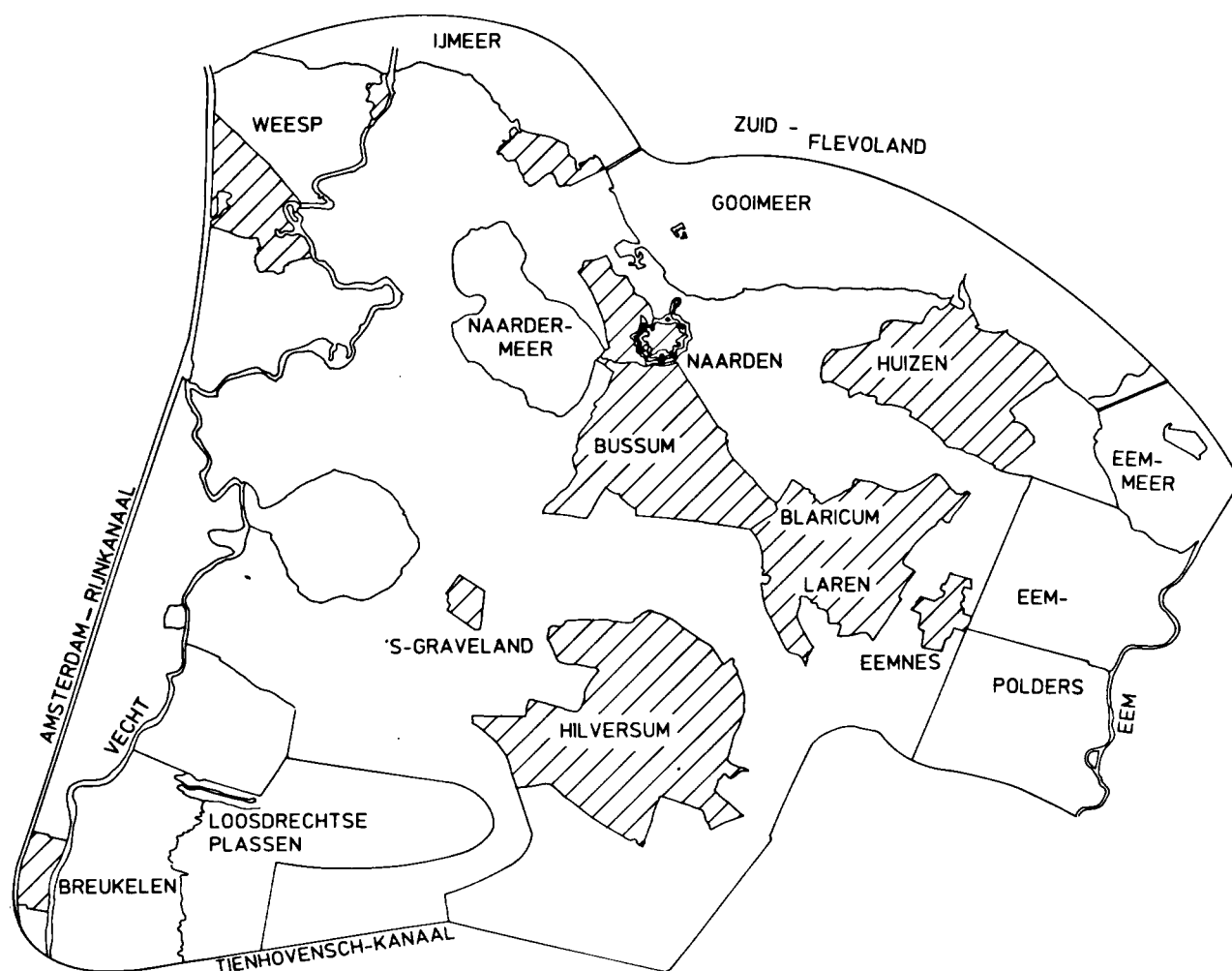
Redactieadres : Menno Simonszof84 1216 LM Hilversum 035-6217222
Verzending Korhaan : Bep Dwars-Van Achterbergh
Flamingohof 1 1221 LK Hilversum 035-6850627

Druk : Grafisch Centrum Tomingroep, Hilversum.
Foto omslag : Jos Korenromp / Het Vogeljaar

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.
De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren copy: uiterlijk 15 juni 1999.

ISSN: 0929-8762

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Van de voorzitter	34
Krassen van een Gooise kijker	35
Een nieuwe oeverwaluwand tussen Hilversum en Bussum	36
De blauwe reiger in de Midwintertelling	37
De 'S' in de hals van de reiger	38
Waar blijven waarnemingen blauwe reigers?	39
Fenologie voorjaar '99 in Gooi en omstreken	39
Let op geelgeverfde kemphanen	39
Opnieuw een Gooise telling van meeuwenlaapplaatsen	40
Eempoldertellingen in 1998	42
Excursie bij Muiden met vele bijzonderheden	44
Hou de slechtvalk in de gaten	45
Communiceren met bosuilen	46
Programma	47
Mutaties ledenbestand	48
Ontvangen Literatuur	49
Veldwaarnemingen	49
Veel belangstelling trainings-excursie roofvogelwerkgroep	51
Kor Haan	52

Van de voorzitter

Hoewel het voorjaar ook dit jaar, op zijn zachtst gezegd, nogal aarzelend op gang komt, barst het in de vogelwereld de laatste tijd van de activiteiten. In de weilanden hoor je aan een stuk door hoog boven in de lucht de luide roep van de grutto en hoor je de kieviten, scholeksters en veldleeuweriken. In de bossen komt dagelijks een luid concert op gang dat wordt ingezet door roodborsten en merels en het koor wordt dan al snel aangevuld met het geluid van mezen, tijftjaffen, boomklevers en dat van vele andere soorten. Kortom: het broedseizoen is weer in volle gang.

Voor vogelaars valt er in de broedtijd zoveel te beleven en te genieten, buiten in veld en bos, maar ook gewoon rond eigen huis of in het park, dat je niet kunt begrijpen dat er nog altijd mensen zijn die geen oog hebben voor de bonte vogelwereld met al haar variatie en verscheidenheid. Je schrikt dan zeker als je weer geconfronteerd wordt met situaties waarbij mensen moedwillig broedende vogels verstoren. Helaas komt dat ondanks de vele voorlichting nog steeds regelmatig voor. Dit voorjaar werd de vogelwerkgroep bijvoorbeeld al enkele malen gewaarschuwd voor het kappen van bomen tijdens het broedseizoen. In maart werden ruim dertig karakteristieke oude bomen bedreigd in het centrum van Muiderberg. Een deel van de bomen daar moest worden gekapt en een deel van de bedreigde bomen werd drastisch verminkt, door het verwijderen van zware takken. In Blaricum moet een aantal oude bomen aan de Eemnesserweg het veld ruimen. Het is droevig te constateren dat het in dit soort situaties juist de gemeentelijke

overheden zijn die de wet aan hun laars lappen en gewoon hun plannen doordrijven, zelfs in het broedseizoen! Hoewel gemeenten natuurlijk gebonden zijn aan wettelijke procedures, blijkt steeds weer dat zij misbruik kunnen maken van hun bevoegdheden, door zichzelf simpelweg een kapvergunning te verlenen.

In Muiderberg wilde men de werkzaamheden rond eind maart uitvoeren en omdat men haast wilde maken werd van een verkorte procedure gebruik gemaakt. Dat hielp waarschijnlijk ook heel goed de lastige inspraakrondes te omzeilen of drastisch in te perken. Zowel in Muiden als in Blaricum bleken de gemeentediensten volledig doof te zijn voor de argumenten van verontruste omwonenden. Het is werkelijk ongelofelijk dat men in beide gevallen de werkzaamheden uitgerekend in de broedtijd uitvoert. Wat dat betreft maakt Blaricum het helemaal bont door midden in de maand april te gaan kappen en zagen aan oude bomen, waarin kauwen en holenduiven broeden. Laten gemeentebesturen liever het voorbeeld volgen van Staatsbosbeheer, dat dit jaar aankondigde helemaal niet meer in de broedtijd te zullen kappen en daarvoor als grens de datum van 1 maart aanhoudt.

Media

Het zal u niet ontgaan zijn dat de Vogelwerkgroep veel in het nieuws is. In veel gevallen komt dat omdat wij zelf aandacht willen trekken voor onze activiteiten. In zulke gevallen zoeken wij dan ook zelf contact met de media en sturen een persbericht of maken een afspraak met een redacteur van een blad. Daar-

naast wordt de Vogelwerkgroep ook regelmatig door een redactie benaderd met een verzoek wat meer te vertellen over een of andere kwestie of over een van onze activiteiten.

Hoewel de contacten met de pers meestal goed zijn en resulteren in een aardig artikelletje in de (kabel)krant en af en toe in een bericht op de radio of zelfs de televisie, gaat er ook af en toe wel eens wat mis. Het komt namelijk voor dat ikzelf of een van de andere bestuursleden worden benaderd door een redactie die om toelichting vraagt, terwijl het bestuur niet op de hoogte is van de betreffende actie. Om misverstanden te voorkomen en in dergelijke gevallen zo goed mogelijk te kunnen reageren, zijn er in het verleden afspraken gemaakt over contacten met de pers. In principe is het de bedoeling dat men er voor zorgt dat het bestuur tijdig op de hoogte is van dergelijke contacten. In gevallen dat leden zelf direct door de pers benaderd worden is het dus goed zo snel mogelijk het bestuur op de hoogte te brengen. Wie van plan is de pers te informeren over voorgenomen activiteiten, doet er verstandig aan dit vooraf even met het bestuur te overleggen. Dit heeft ook een praktisch voordeel want wij beschikken over een lijst met adressen van de diverse regionale redacties. Als leden zelf de moeite willen nemen redacties in te schakelen of persberichten te verzenden dan is daartegen op zichzelf natuurlijk geen enkel bezwaar, maar het bestuur wil wel graag op de hoogte zijn.

ROB KOLE

Krassen van een Gooise kijker

Jaren geleden is een schrijflijster (Turdus scripsi) op de zandbult die wij het Gooi noemen actief geweest. Dit familielid van mij heeft indertijd helaas het steeds vruchtbaarder wordende biotoop verlaten. Ik heb zijn plaats ingenomen.

Penlijster (Turdus penna) is mijn naam.

Harm

Van jongs af aan was Harm gegrepen door vogels. Toen hij twaalf was mocht hij eindelijk lid worden van de NJN (Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie). De kampjes met vogelaartjes uit het hele land waren een openbaring voor hem. Hij leerde daar veel, zoals van Jan, die op een avond net uit de Biesbos terugkwam en binnenviel met een paar slokdarmen van grote zaagbekken.

Zoals ieder die enthousiast is en zijn hoofd boven het maaiveld uitsteekt, ontkwam hij niet aan een bestuursfunctie en Harm was dus al spoedig voorzitter van de afdeling waar hij lid van was. Het bestuurswerk boeide hem maar matig, maar hij bleef omdat er een vogeltje was dat hem bijzonder boeide: de secretaresse, die later zijn vrouw zou worden.

Het kon niet uitblijven dat hij afdreef van de vereniging, samen met Wil, Piotr, Ben, Diederick en nog wat anderen. Het stropersbloed van deze Gideonsbende ging nog meer bruisen toen een van hen in het bezit van een ringvergunning kwam. Bij slecht weer fungeerde het huis van Harm als een soort ringstation. Een touwtje onder de tuindeuren naar een kolenzeeff die op scherp stond en als vangmiddel voor heggemussen fungeerde. Klepkooitjes met zonnepitten hingen in de appelboom om mezen en groenlingen te verschalken.

Het vogelen was bepaald niet bevorderlijk voor Harms presta-

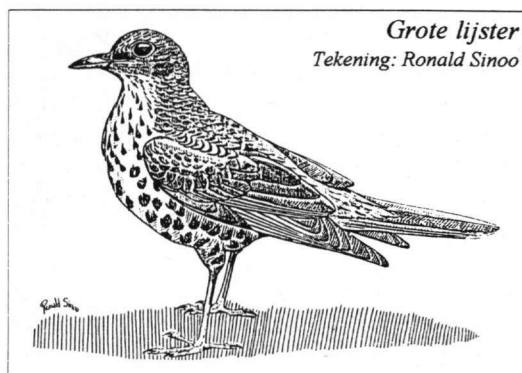
ties op school. Na met de haken over de sloot de MULO te hebben gehaald was er een probleem. De anderen waren nog bezig met hun hogere beroepsopleiding of waren al in de groene sector in het natuurbehoud- of de natuurbescherming aan het werk. Harm maakte een keuze. Vogels vliegen en vliegtuigen ook: de luchtmacht was misschien wel wat.

Vrijdagavond thuisgekomen werd het luchtmachtgrijs in een hoek gesmeten en de knickerbocker ging aan. Dezelfde avond werden de plannen gemaakt. Werd het de Knardijk, of zoals in de winter de vuilnisbelt, waar het barstte van de spreeuwen en meeuwen? De penetrante geur van de belt werd hem thuis niet in dank afgenomen.

Eind april werd Harm altijd onrustig. De grote lijsters, zijn lievelingsvogels, had-

den dan jongen en die moesten natuurlijk geringd worden. De keuterboertjes in de hooilanden kenden die lange al, die hun boomgaardjes afspeurde naar de slordige nesten van de 'treklijsters'. En in de zomer kwam hij nog eens langs om in de kippenhokken de boerenzwaluwen te ringen. Het was de tijd dat het agrarische landschap nog niet geabnormaliseerd was. Toen hij daar eens in mei een nestje roodborsttapuiten met jongen vond, werd dat als verjaardagscadeau om te ringen aan een van de anderen aangeboden. Na vele jaren luchtmacht greep Harm zijn kans. Hij werd vogelman op een vliegbasis! Het bloed kroop waar het niet gaan kan en ook al zijn vrije tijd bleef hij in zijn vogeltjes steken. Het kostte hem zijn huwelijk. Helaas, Harm is niet meer. Op 45-jarige leeftijd werd hij naar de grote jachtvelden gehaald. Met als achtergrondmuziek de melodieuze zang van de grote lijster namen zijn vrienden afscheid van hem.

PENLIJSTER

Nog even en de aardzwaluwtjes zijn weer vanuit hun overwinteringsgebieden in het Gooise broedgebied teruggekeerd. Een deel van de plekken waar zij in 1998 hun kolonies hadden zal verdwenen zijn door woningbouw of simpelweg omdat het gronddepot is verdwenen. Vogelwerkgroepleden hebben ervoor gezorgd dat een nieuwe broedplaats beschikbaar is.

Dick A. Jonkers

Een nieuwe oeverzwaluwwand tussen Hilversum en Bussum

Oeverzwaluwen hebben het moeilijk in ons aangeharkte Nederland. Steile oevers van waterlopen verdwenen onder steen of achter beschoeiingen. De zwaluwen moesten meer dan voorheen hun toevlucht zoeken in afgravingen en gronddepots, die als nadeel hebben dat zij in de loop van de tijd verdwijnen.

In de publicatie "Vogels zien en beschermen" (Jonkers in Harder 1992) zijn voorstellen gedaan voor plaatsen waar voorzieningen voor oeverzwaluwen gecreëerd zouden kunnen worden.

Een daarvan is die van het voorland bij de Hollandse Brug, die inmiddels door Landschapsbeheer Noord-Holland is gemaakt. Verder ook een kunstwand door Rijkswaterstaat van B2 blokken aan de Oostdijk bij de A1 in Naarden. Daar niet zover vandaan heeft Staatsbosbeheer op de Naardermeent een wand laten maken. Al eerder had deze organisatie bij het Raboes aan het Eemmeer een wand afgestoken.

Een ander nog niet zo lang geleden tot stand gekomen waterrijk terrein was, evenals de twee hiervoor genoemde niet in de voorstellen opgenomen. Voor dit natuurontwikkelingsgebied, de Zanderij tussen Bussum en

Hilversum, is enige tijd terug door het Goois Natuurreservaat de eerste aanzet gegeven. Toen de plannen gestalte kregen is onmiddellijk door de vogelwerkgroep gereageerd; het is een ideaal leefgebied voor oeverzwaluwen.

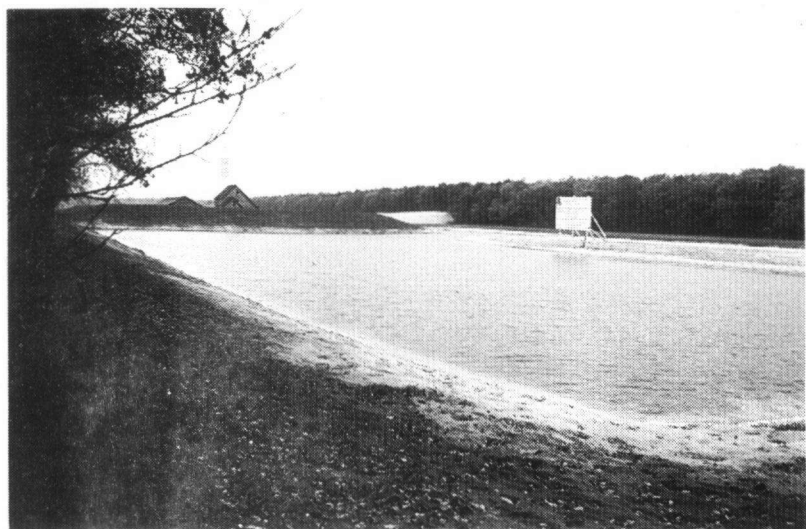
Op woensdag 24 maart was het zover. In het kader van de jaarlijkse landelijke Boomplantdag mochten leerlingen van de school De Schakel na het planten de eerste spaden in de grond steken. Vooraf hadden zij een informatieblad met wetenswaardigheden over de oeverzwaluw gekregen. Na deze eerste graafwerkzaamheden klaarden op zaterdag 27 maart enkele leden van de vogel-

werkgroep samen met hoofdboswachter Ben Blessing de klus. In de naar het noorden liggende zijde van een aan het water grenzende zanddijk werd een 1½ meter hoge en ongeveer 15 meter lange wand afgestoken. De wand heeft de vorm van een halve maan en ligt daardoor goed beschermt in het dijklichaam.

Het wachten is nu op de oeverzwaluwen. Hopelijk kunnen we na het broedseizoen goed nieuws melden.

Literatuur

Jonkers, D.A. 1992. In: Harder, J. (samenstelling en eindredactie). Vogels zien en beschermen. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 72: 20-23.

De Zanderij tussen Hilversum en Bussum

Foto: Pieter Schut

De blauwe reiger is de Gooise vogel van het jaar 1999. Een eerste mogelijkheid om gegevens te verzamelen deed zich voor tijdens de traditionele Midwintertelling van watervogels.

Pieter Schut

De blauwe reiger in de Midwintertelling

De Midwintertelling van watervogels was één van de eerste mogelijkheden om gegevens te verzamelen over onze vogel van het jaar 1999, de blauwe reiger. Tijdens die telling, die gehouden werd in het weekeinde van 16 januari, zijn er in ons werkgebied in totaal 192 blauwe reigers geteld.

De meeste reigers zijn gezien in de 's-Gravelandse landgoederen, 24 in totaal. Dit is een bekende plek voor blauwe reigers. Op het landgoed Gooilust is van oudsher een broedkolonie gevestigd. Op de randmeren (Gooimeer en Eemmeer) werden 23 reigers waargenomen. Verder waren er grote groepen in de Spiegel- en Blijkpolder (15), in het Naardermeer (14) en in de Noordpolder te Veld (13). Opvallend is verder dat op de rivier de Vecht in ons werkgebied, tussen Muiden en Breukelen, niet één blauwe reiger werd gesignaleerd tijdens deze telling.

Als we de cijfers van de Midwintertelling 1999 vergelijken met de vijf voorgaande jaren, dan zijn er relatief veel blauwe reigers genoteerd deze keer (zie tabel 1). Overigens is ons werkgebied niet echt maatgevend te noemen voor de blauwe reiger. In 1998 zijn er tijdens de Midwintertelling landelijk 4.661 blauwe reigers waargenomen.

Hiervan bevonden er zich 161, of wel 0,35 procent, in Gooi en Omstreken. De grootste concentraties zijn doorgaans te vinden op het IJsselmeer: in 1997 208 exemplaren. (Voslamber, Van Winden & Van Roomen 1998).

Tabel 1. Aantallen blauwe reigers tijdens de Midwintertelling

Jaar	Gooi e.o.	Nederland
1994	162	4627
1995	167	4724
1996	153	5167
1997	147	3292
1998	161	4661
1999	192	?

In strenge winters trekken veel blauwe reigers naar zuidelijker gebieden. Zeker van jonge vogels is bekend dat ze tot ver in West-Afrika kunnen wegtrekken (Speek & Speek 1984). In strenge winters zullen ook adulte reigers ver in zuidwestelijke richting vliegen. De omvang van de totale populatie van de blauwe reigers, waar onze Nederlandse reigers deel van uitmaken, wordt geschat op groter dan 400.000 exemplaren (Rose & Scott 1997).

Literatuur:

Rose P.M. & Scott D.A. 1997. Waterfowl population estimates - second edition. Wetlands International Publication 44, Wageningen.

Speek B.J. & Speek G. 1984. Thieme's vogeltrekAtlas. Thieme, Zutphen.

Schut P. 1999. Midwintervogeltelling 1999 in Gooi en Omstreken. Publicatie in voorbereiding. Hilversum.

Voslamber B., van Winden, E.A.J. & van Roomen M.W.J. 1998. Midwintertelling van watervogels in Nederland, januari 1997. SOVON-monitoringrapport 98/04, Beek-Ubbergen.

Blauwe reiger Foto: Ricardo van Dijk

Een typisch kenmerk dat alle reigers hebben is de S-vormige hals bij het vliegen. Hieronder volgen enkele achtergronden van het vliegen met gekromde nek door onze vogel van het jaar 1999.

Marc van Houten

De 'S' in de hals van de reiger

De zweefvlucht stelt onder meer vogels in staat om zonder één enkele vleugelslag lange tijd in de lucht te blijven en hoogtevinst te behalen door het benutten van bepaalde bewegingen van de lucht (Slijper 1950). Een groot aantal vogelsoorten kan zich gedurende kortere of langere tijd in zweefvlucht voortbewegen. Tot de echte zweefvliegers behoort in de eerste plaats een aantal grote roofvogels als arenden, wouwen, gieren en buizerds. Vervolgens rekent men tot de zweefvliegers een aantal zeevogels als meeuwen, sterns, stormvogels en vooral fregatvogels en albatrossen. Echter ook soorten als ooievaars, gierzwaluwen, kraaien en niet te vergeten de reigers. Onder de vogels bezitten de meeste zweefvliegers een betrekkelijk korte hals, en wanneer die lang is, zoals onder meer bij de reigers, wordt hij bij het vliegen in een S-vorm ingetrokken. De reden van het vliegen met S-vormig gekromde hals is dat het zwaartepunt niet te ver naar voren zal verschuiven. Dit verschijnsel is echter niet bekend bij zweefvliegers als ooievaars, flamingo's en kraanvogels, zij vliegen met gestrekte hals. Dit houdt weer verband met de lengte en zwaarte van de kop en hals in verhouding tot de poten. Uit weggingen en metingen bleek namelijk dat bij ooievaars de kop en hals relatief korter en lichter waren dan de poten. Bij de reigers daarentegen bleken

kop en hals langer en zwaarder te zijn dan de poten.

Vorm

De grootte van de luchtweerstand, die door de voortbewegende krachten van het vogellichaam overwonnen moet worden, is niet alleen afhankelijk van de afmetingen, maar ook van de vorm van het lichaam. De meest ideale vorm is dan ook de zogenaamde stroomlijn-vorm. Deze stroomlijn-vorm is echter bij lang niet alle vogels even fraai aanwezig en met name niet bij die vogels, die van een lange hals zijn voorzien. Sommige van dergelijke vogels komen aan dit bezwaar tegemoet door bij het vliegen hun hals te krommen en zodoende de omtrek van dit lichaamsdeel geleidelijk in die van de romp te doen overgaan.

Blauwe reigers kunnen echter ook met gestrekte nek vliegen. Dit gebeurt in het vroege voorjaar en dan is het een onderdeel van het baltspel. Door luid te roepen en door het vertonen van zogenaamde 'rekbewegingen' probeert het mannetje een wijfje de nestboom in te lokken.

Nadat het vrouwtje bij het nest is gedaald schuifelt ze behoedzaam dichterbij. Om als het ware het angstige wijfje te kalmeren maakt het mannetje met gestrekte hals een korte rondvlucht boven de kolonie. De betekenis hiervan is onduidelijk, waarschijnlijk geeft het manne-

tje aan dat dit de plek is om te nestelen. Na terugkeer op het nest probeert hij het wijfje ertoe te brengen het nest te betreden. Het is dikwijls de inleiding tot het baltspoetsen van beide vogels en/of een paring.

Halswervel

De mogelijkheid van de ingetrokken S-vormige hals komt doordat de reiger beschikt over een speciale halswervel. Deze zesde halswervel is veel langer dan de andere wervels en heeft bovendien een heel andere bouw van het gewricht. Door deze speciale constructie kan de slokdarm zowel achter als vóór de halswervels gebracht worden; dit stelt de reiger in staat om grote prooien in hun geheel in te slikken. Als de spieren die de wervels met elkaar verbinden samentrekken, kan de hals worden gestrekt. Als het spiertje tussen de vijfde en zesde wervel samentrekt, wordt dit gewricht gestrekt en de kop schiet plotseling met de snavel vooruit. Bovengenoemde wervelconstructie zien we ook bij aalscholvers en jan van gents, maar weer niet bij ooievaars of andere soorten die zo'n lange hals hebben.

Bronnen:

Blok, A. & T. Dybbro (1980): *De Blauwe Reiger*, Kosmos, Amsterdam. 79 p.

Slijper, E.J. (1950): *De vliegkunst in het dierenrijk*. E.J.Brill, Leiden. 178 p.

Waar blijven waarnemingen blauwe reigers?

De blauwe reiger is vogel van het jaar, maar aan het aantal inzendingen van waarnemingen is dat nog steeds niet te merken. Slechts vijf leden namen tot nu toe de moeite om gegevens op te sturen. Iedereen beweert dat hij ze zo vaak ziet dat het teveel wordt om dat allemaal op te schrijven. Is dat wel zo? Komen ze overal en hoe vaak dan? Dat is nu juist wat we graag willen weten. Wat doen ze daar? Alleen maar overvliegen of zitten ze geregeld bij de tuinvijver?

Bij de stand met gegevens van de blauwe reiger bij de kolonie in Groeneveld hebben de vogelwerkgroepleden zich schor gepraat op de doedag van Staatsbosbeheer om de vele mensen die aan kwamen lopen te informeren. Opmerkelijk waren de vele reacties over reigers die vijf vertjes kwamen bezoeken en reigers die jonge eenden opaten.

Voor degenen die de Korhaan van december 1998 reeds naar de papiercontainer hebben verbannen nog even het lijstje van gegevens die we graag ontvangen: datum, waarnemingsplaats, naam waarnemer(ster), vliegend (met richting), rustend of voedselzoekend, langs water/op grasland/op akker/berm of anders, type water: rivier, meer, kanaal, sloot/stads-dorpsvijver/tuinvijver/anders. De waarnemingen mogen op een lijst worden genoteerd en hoeven dus niet op een waarnemingskaartje. Insturen naar de postbus van de vogelwerkgroep, Dick Jonkers of Peter Vos (zie adreslijst achterin dit blad).

Fenologie voorjaar '99 in Gooi en omstreken

Via Het Goois Vogelnet, de digitale nieuwsuitwisseling van onze vogelwerkgroep*, is het initiatief geboren om weer eens te proberen een betrouwbare lijst te maken met de vroegste waarnemingen van typische zomergasten. De volgende lijst bevat in chronologische volgorde de fenologie van onze regio. Uiteraard kan deze lijst nog ter discussie staan. Het is immers helemaal niet zeker of hiermee ook daadwerkelijk de vroegste waarnemingen op papier staan. Ook zijn er nog zomervogels, zoals gierzwaluw en koekoek,

die bij het sluiten van deze Korhaan nog niet teruggekeerd waren. Wie aanvullingen of wijzigingen te melden heeft wordt opgeroepen die in te sturen naar Het Goois Vogelnet of via de bekende waarnemingskaartjes van de vogelwerkgroep.

* Wie zich (gratis) wil aanmelden bij Het Goois Vogelnet, moet een e-mail sturen naar pieter.schut@wxs.nl. Nieuws van de vogelwerkgroep is ook te vinden op internet: <http://home.wxs.nl/~rkole/vwg.htm>

PIETER SCHUT

Fenologie:

Grutto	21 februari	Noordpolder	R. van Beusekom
Boomleeuwerik	28 februari	Zuiderheide	P. van der Poel
Roodborsttapuit	10 maart	Zuiderheide	P. van der Poel
Zwarte roodstaart	13 maart	Zanderij Hiiversum	P. van der Poel
Boerenzwaluw	14 maart	Naardermeer	J. van Galen Last
	14 maart	Maatpolder	P. Spoorberg
Blauwborst	15 maart	Naardermeer	R. de Wijs
Rietzanger	21 maart	Naarden	Van Dijk/Zijstra
Zwartkop	27 maart	Koggewagen, Blaricum	D.A. Jonkers
Purperreiger	28 maart	Hilversumse Meent	D.A. Jonkers
Fitis	29 maart	Noordwal, Huizen	R. van Beusekom
Snor	2 april	Naardermeer	G. Lemmen
Oeverzwaluw	3 april	Oud-Naarden	D.A. Jonkers en R. van Dijk
Sprinkhaanzanger	3 april	Oud-Naarden	B. van Poelgeest
Boompieper	6 april	Hooge Vuursche	P. van der Poel
Huiszwaluw	11 april	Naardermeer	E. de Leeuw en J. van Galen Last
Tuinfluter	11 april	Visserij, Naardermeer	R. van Dijk
Visdief	12 april	Havenpier Muiden	R. van Dijk

Let op geelgeverfde kemphanen

De afgelopen winter zijn in de overwinteringsgebieden van de kemphaan in Afrika, enkele tientallen kemphanen gevangen, geringd en geel geverfd op borst, stuit en onder de vleugels.

Doel van dit onderzoek is het vaststellen van de trekroute door Europa van de ongeveer 1 miljoen kemphanen die op doorreis zijn naar hun broedgebieden.

Hoewel er slechts een paar duizend kemphanen door Noord-Holland trekken (bij langdurige oostenwind misschien 10 a 15.000) is het toch goed te letten op het voorkomen van geelgeverfde kemphanen. Vooral in de vlucht vallen zij sterk op. Ziet u een dergelijke kemphaan, dan kunt u dat melden aan Dirk Tanger, Santpoortstraat 34, 2023 DC Haarlem, tel. 023-5264878.

De vogelwerkgroep begint zo langzamerhand een traditie op te bouwen door het tellen van de aantallen meeuwen die op slaapplaatsen in grote wateren verblijven. Sinds de winter van 1984/85 is dit de zesde. Zo'n onderzoek biedt niet alleen inzicht in de aantallen, maar geeft ook aan of de meeuwen nog steeds hetzelfde gebied gebruiken.

Dick A. Jonkers

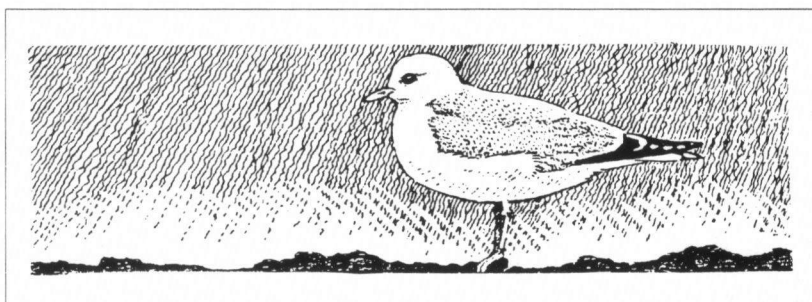
Opnieuw een Gooise telling van meeuwenslaapplaatsen

In tegenstelling tot voorgaande keren zijn de meeuwen dit jaar maar een keer geteld. Als datum was 30 januari 1999 gekozen. Ook nu is het alleen mogelijk globale vergelijkingen met vroeger te maken, want de data lagen toen in december, februari of maart.

Wij zijn er op grond van onze ervaringen tussen de laatstgehouden telling in 1993 en nu van uitgegaan dat dezelfde wateren als vroeger nog steeds bezet waren en er tussentijds geen nieuwe slaapplaatsen waren bijgekomen. Voor alle zekerheid zijn bij plekken die bij de laatste telling niet meer bezet waren voor alle zekerheid toch telposten neergezet en zijn andere wateren achteraf gecontroleerd. Onze gedachten bleken juist te zijn. Over het fenomeen van meeuwenslaapplaatsen wordt hier verder niet uitgewijd, omdat dit in vorige publicaties al uitgebreid aan de orde is geweest (Jonkers et al. 1987, Jonkers & Majoor 1995).

Methodes

De tellers stonden al vanaf enige uren voor zonsondergang zodanig rondom de slaapplaatsen geposterd dat de binnenvallende meeuwen zonder al te veel moeite geteld konden worden. De telposten werden verla-

Stormmeeuw

ten toen het donker werd en er geen zicht meer was op wat er nog binnenkwam. Meeuwen kunnen soms al heel vroeg in het centrum van de slaapplaats aanwezig zijn en bij een vroege aanwezigheid van de tellers kunnen deze aantallen in alle rust worden gecontroleerd. Zowel bij de Spiegelplas (een vroegere slaapplaats) als bij de Stille Plas (idem) stonden ook als extra controle tellers geposterd. Omdat de meeuwen van hieruit wegvlogen werd de Loenderveense Plas op 1 februari geteld.

Wat het weer betreft konden we ons niet beter wensen. Het was heel helder, met een zwakke noordwestenwind en een temperatuur die net boven het vriespunt lag. Een telpost kreeg zoveel last van tegenlicht dat besloten werd om vanaf een andere plaats te gaan kijken. De zachte en regenrijke winter had

zich in januari voortgezet en er was dan ook nergens sprake van ijsvorming.

Slaapplaatsen

In de randmeren bevond zich in het Gooimeer tussen de Hollandse Brug en Almere Haven ver uit het oude land tegen de vaargeul de van vroeger al bekende slaapplaats. Als voorverzamelplaats werden de delen vlak voor de rietrand voor de oevers van het deel tussen de oostrand van de Zanddijk en de Huizer Pier benut. De slaapplaats bij Huizen stelde maar weinig voor. De kokmeeuwen zaten zeer verspreid en het merendeel was rond 15.30 voor het Vierde Kwadrant al op het randmeer aanwezig.

De Spiegelplas bij Nederhorst den Berg fungeerde als voorverzamelplaats. Dat was ook het geval bij de Wijde Blik. De meeuwen van deze twee plas-

sen sliepen op de Loenderveense Plas. De Vijfde Plas onderdeel van de Loosdrechtse Plassen was net als bij vorige tellingen nog bezet. Op de Stille Plas werd bij deze telling niet overnacht.

Aanvliegroutes

De hoofdaanvliegroute bij de telpost Naarderbos was oost. Een derde van het aantal getelde meeuwen arriveerde uit het zuiden. Een merkwaardig verschijnsel was dat enkele honderden meeuwen hoog over het randmeer de polder Zuidelijk Flevoland invlogen. Vanuit de polder kwamen geen meeuwen binnen. Het is niet duidelijk of de doorvliegende meeuwen op het Weerwater bij Almere overnachtten of nog verder doorvlogen naar het IJsselmeer, bijvoorbeeld naar de beschut liggende Pampushaven. De trek vanuit Hilversum en de Eempolders naar het Gooimeer bij Huizen bleef volledig achterwege. Dat dit geen incidenteel geval was blijkt uit observaties uit de maanden ervoor. De dagelijkse trek over de ooststrand van Huizen en de Bijvanck van Blaricum was toen al niet aanwezig. Slechts een enkeling kwam uit de aangrenzende woonwijken aanvliegen. Een dag voor de telling was langs de Eem slaaptrek naar het Eemmeer geconstateerd. Mogelijk waren dit meeuwen die zich naar de slaappleaats tussen Eemdijk en Bunschoten begaven. Het kan ook zijn dat deze groepen doorvlogen naar de dijk van Zuidelijk Flevoland om van daaraf een westelijke koers aan te houden. De tellers bij Huizen zagen namelijk voortdurend meeuwen boven de vaargeul uit oost naar west vliegen. De aankomst uit het oosten werd door de telpost van de eerder genoemde slaappleaats signaleerd. De meeuwen die

aanvankelijk op de Spiegelplas verbleven vlogen na verloop van tijd in zuidelijke richting weg. De meerderheid vloog binnen uit noordoostelijke richting en een kleiner deel uit noordoost.

Op de voorverzamelplaats op de Wijde Blik kwam het merendeel uit noordelijke richting binnenvallen. Een tweede duidelijke aanvliegroute was zuidoost. De hoofdaanvliegrichting bij de Loenderveense Plas was zuidoost. Op de grootste slaappleaats, de Vijfde Plas, arriveerde driekwart uit zuidelijke richting. Enkele honderden daarvan waren aanvankelijk bij de Stille Plas uit zuidoostelijke richting komen aanvliegen. Uit oostelijke richting begaven zich maar enkele honderden meeuwen naar deze plas.

Soorten

De bulk van de meeuwen bestond net als in het verleden uit kokmeeuwen. Als tweede eindigden de stormmeeuwen, daarna volgden zilvermeeuwen. Grote mantelmeeuwen werden slechts hier en daar gesignaleerd. De aantallen per slaappleaats zijn in figuur 1 vermeld.

Over de hele linie was het aantal overnachtende meeuwen beduidend lager dan tijdens de telling in december 1993 (Jonkers & Majoor 1995). Het aantal exemplaren op de grootste slaappleaats, de Vijfde Plas, was bijna 6000 minder.

Hetzelfde verschijnsel deed zich ook voor op het Gooimeer-west, met 20% minder meeuwen. Wat er met de slaappleaats aan de oostzijde van het Gooimeer is gebeurd, blijft onduidelijk. De

Figuur 1 Soorten en aantallen meeuwen per slaappleaats

Soort	Gooimeer west	Gooimeer oost	Loenderveense Plas	Vijfde Plas
Grote mantelmeeuw	40	6	0	0
Zilvermeeuw	120	29	35	0
Stormmeeuw	80	47	55	6434
Kokmeeuw	3870	672	2814	10181

voorlopige conclusie is dat er geen aanvliegroutes waren uit Hilversum en de Eempolders en de meeuwen ook niet ten oosten van de Stichtse Brug hebben overnacht. Daar was ook geen aanleiding voor, want er was geen verstoring en de wind was zwak. Bij harde westenwind kunnen de meeuwen beschutting zoeken in het Eemmeer. Het aantal op de Loenderveense Plas is ongeveer gelijk. Beperken we ons tot de kokmeeuwen, dan vertoefden op de voorverzamelplaats de Wijde Blik 900 exemplaren en op die van de Spiegelplas bijna 400. Het ziet er naar uit dat er tijdens de periode waarin de telling werd uitgevoerd minder meeuwen in het Gooi overwinterden dan anders.

Tellers

Bij de uitvoering van de meeuwenlaapplaatsstelling stonden de tellers letterrijk in het zonnetje. Op deze plaats gebeurt dat in figuurlijke zin om ze voor hun inzet te bedanken.

Het aantal medewerkers was klein, ook al omdat bij deze telling niet over het hele onderzoekgebied naar aanvliegroutes en herkomstplaatsen werd gekeken.

De dank geldt voor de volgende personen: J. Domhof, N. Dwars, J. Harder, D.A. Jonkers, F. Leurs, F. Majoor, E. van Oord, R. Oosterhuis, B. van Poelgeest en F. H. van de Weijer.

Literatuur

Jonkers, D.A.A., R.A. Kole & J. Taapken 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum; 72-75.

Jonkers, D.A. & F. Majoor 1995. Slaappleaatsen van meeuwen in het Gooi en omstreken onderzocht. De Korhaan 29(2): 47-53.

In 1998 werd er opnieuw in de Noordpolder, de Zuidpolder en de Oostermeent door leden van de vogelwerkgroep geteld op de aanwezigheid van vogels. Dit onderzoek loopt nu al 26 jaar. In 1998 werden er in de Eempolders meer dan 150.000 vogels genoteerd.

Nico Klippel

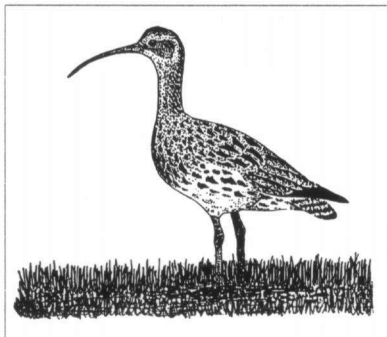
Eempoldertellingen in 1998

Het aantal waargenomen soorten gaf in 1998 een stijging te zien van 108 naar 115. Dit aantal is het saldo van 12 soorten *niet* en 19 soorten (*op*)nieuw waargenomen. Het totale aantal getelde exemplaren van circa 154.000 betekende ten opzichte van het vorige jaar met 149.000 een lichte toename.

De top tien nam absoluut verder toe van 128.000 naar 132.000 stuks, maar nam qua aandeel wel iets af van 86 % naar 85%. Het patroon van de afgelopen jaren van een toenemend aandeel lijkt nu te zijn gestopt. De absolute toename van het totaal en van de top tien werd grotendeels veroorzaakt door een verdere toename bij de nummer 1, 2 en 4, te weten spreeuw, Kievit en kokmeeuw.

De spreeuw is buiten het eigenlijke broedseizoen in toenemende mate massaal aanwezig en is goed voor circa een derde van het totale aantal. Onduidelijk is of dit met het veranderde beheer van de polder te maken heeft.

Opvallend is ook, na jaren van teruggang, de toename die weer gezien kan worden bij de kokmeeuw. De kokmeeuw was in voorgaande jaren steeds in dalende lijn. Ook de andere meeuwensoorten gaven een stijging te zien. Aan de toename van het aantal ganzen kwam een einde. De soort is wel nog steeds in de winter

Wulp Tekening: Guido van Leeuwen

massaal aanwezig. Maar door een latere inval van de eigenlijke winterperiode in 1998 werden dit jaar in het totaal wat minder exemplaren waargenomen. De eerste maanden van 1999 lijken echter weer alle records te breken. In de samenstelling bij de ganzen valt de sterke toename van de brandganzen op. Waar in het vorige jaar van een duidelijke invloed van het reservaatgebied sprake leek te zijn op het voorkomen van de ganzen, was er nu eerder van een tegengesteld effect sprake. In het eigenlijke reservaatgebied hielden zich dit jaar maar weinig ganzen op. Mogelijk dat de beheersmaatregelen die er mede op gericht zijn het gebied drassig te houden in dit uitgesproken natte jaar zijn doorgeschooten. Zo blijkt maar weer eens dat op dit gebied het trekken van conclusies met grote voorzichtigheid moet plaats vinden. Verheugend is de terugkeer in de top tien van de grutto.

Uit de top tien verdwenen de knobbelzwaan, kraakeend en de smient. Met name de teruggang bij de laatste soort was wel heel sterk. Anderzijds was in de vorige jaren de stijging bij deze soort wel heel spectaculair en werd veroorzaakt door vermoedelijk wat minder natuurlijke oorzaken. Het dichtvriezen van het Gooimeer terwijl de Gooiersgracht nog open bleef noem ik niet natuurlijk. Het zag er toen letterlijk "bruin" van de smienten. De teruggang bij de kraakeend 71 [1997] is eveneens opmerkelijk

Overige soorten

De ontwikkeling bij een aantal specifieke soorten was als volgt (tussen [] 1997):

- Scholekster met 647 [879]; helaas weer een verdere teruggang.
- Watersnip 277 [35]; het blijft met deze soort vaak een treffer want dit hoge aantal werd veroorzaakt door waarnemingen van enkele grote groepen.
- Grutto met 2658 [1567]; duidelijk herstel na jaren van teruggang. Hopelijk is dit herstel blijvend.
- Tureluur 293 [317]; helaas het tweede jaar dat de soort weer iets terugloopt.
- Kemphaan 73 [197]; wordt helaas alleen nog tijdens de trek waargenomen.

- Wulp 246 [209]; geen verdere daling.
- Veldleeuwerik 297 [527]; de teruggang bij deze soort begint dramatisch te worden. Bovendien zijn de meeste waarnemingen van groepjes buiten het broedseizoen.
- Graspieper 677 [578]; eindelijk enig herstel in het aantal.
- Gele kwikstaart 8 [19] Vorig jaar spraken we al van een absoluut dieptepunt voor deze soort. Helaas begint het erop te lijken dat ook

deze soort voor de Eempolders als verloren moet worden beschouwd. Het reservaatgebied gaf bij deze soort nog geen enkel positief resultaat. Hopelijk was het natte voorjaar mede verantwoordelijk voor deze slechte resultaten.

- Witte kwikstaart 591 [490]. Bij deze kwikstaart is duidelijk wel sprake van een positieve ontwikkeling.
- Blauwe reiger 704 [488] De soort heeft zich weer duidelijk hersteld na de vooraf-

gaande 2 zeer strenge winters.

Enkele leuke stijgingen die genoemd kunnen worden zijn ; bergeend 136 [80], buizerd 404 [298] kramsvogel 400 [30] koperwiek 133 [1] turkse tortel 47 [9].

Nieuw in 1998

Dit keer volsta ik met het noemen van beflijster, roek, snor en koereiger als enkele bijzondere soorten die voor 1998 voor deze polder nieuw waren. De overige soorten zijn in de vorige jaren vaak afwisselend het

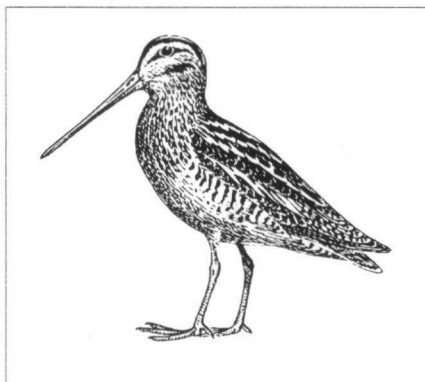
Eempoldertellingen 1997 / 1998

	1997		1998		Noord		Oost		Zuid	
	Totaal Aantal	Rang	Totaal Aantal	Rang	Aantal	Rang	Aantal	Rang	Aantal	Rang
Spreeuw	38104	1	50775	1	26484	1	7509	1	16782	1
Kievit	25519	3	29461	2	15215	2	6015	2	8231	2
Kolgans	28319	2	16327	3	15134	3	1193	4	0	
Kokmeeuw	8408	5	14292	4	7661	4	1060	5	5571	3
Grauwe Gans	10434	4	8016	5	6106	5	1823	3	87	27
Houtduif	4430	7	4009	6	662	14	989	7	2358	4
Grutto	1567	13	2658	7	1463	8	1000	6	195	18
Goudplevier	2811	8	2234	8	1496	7	727	8	11	49
Wilde Eend	2664	9	2058	9	703	12	342	9	1013	6
Meerkoet	1758	11	2039	10	1118	9	127	22	794	7
Kleine Zwaan	899	17	1869	11	802	11	280	11	787	8
Knobbelzwaan	1810	10	1845	12	880	10	196	16	769	10
Kauw	1219	15	1821	13	475	16	90	25	1256	5
Boerenzwaluw	1594	12	1786	14	702	13	311	10	773	9
Brandgans	272	33	1773	15	1574	6	146	19	53	34
Zwarte Kraai	1542	14	1283	16	396	17	134	21	753	11
Stormmeeuw	949	16	1190	17	560	15	57	29	573	12
Huisms	877	19	837	18	318	19	52	31	467	13
Smient	5485	6	756	19	66	36	273	12	417	14
Blauwe Reiger	488	27	704	20	311	20	241	14	152	22
Totaal	127984		131869		77131		20969		38334	
Top 10										
Totaal	147975		154490		86140		24529		43821	
Aantal soorten		108		115		94		78		87

 betekenis : bij TOP 10 van betreffende gebied of periode

ene jaar wel en dan weer niet gezien.

Helaas liep in 1998 de dekking van de tellingen wat terug. Van drie deelgebieden/data werd of niet geteld of zijn de telgegevens verloren gegaan. De totaalcijfers zijn hierop gecorrigeerd. De afsplitsing van het reservaatgebied in de Noordpolder werd verder doorgevoerd, maar is echter nog steeds niet geheel dekkend. Zo-

Watersnip

dra er wat meer inzicht is verkregen via de broedvogelinventarisatie over de ontwikkelingen in dit gebied moet bezien worden of deze afsplitsing gehandhaafd dient te blijven. De telploeg bestond in het begin van het jaar uit 27 deelnemers. Door vertrek van 4 en instroom van 5 personen bestond de telploeg begin 1999 uit 28 personen. De vertrekkers (allen redelijk "verse") worden langs deze weg nog bedankt voor hun inzet.

Excursie bij Muident met vele bijzonderheden

Op zaterdag 13 maart j.l. hebben Bertus van de Brink en ik een ochtend-wandelexcursie geleid die startte bij de Koninklijke Jachthaven. Vervolgens ging de groep over de IJsselmeerdijk richting Maxis, daarna een rondje om de Vijfhoek (ook wel PEN-eiland genoemd) en weer terug. In totaal zagen we 63 vogelsoorten, waarvan er 47 door alle deelnemers gezien zijn.

In het kort de hoogtepunten van de excursie:

- Bij het volkstuintencomplex langs de IJsselmeerdijk om circa 09.00 uur zag ik een grote gele kwikstaart.
- Kort daarna ontdekte Koos Meesters een overvliegende wulp.
- Vanuit het Kruitfabriekbos hoorde Marijn Prins de eerste tijftjaf zingen. Gedurende de excursie hebben we 8 tijftjaffen waargenomen (ongeveer de helft via de zang).
- Er was volop trek van scholtekster, ringmus en rietgors. Van die laatste soort was ook erg veel zang te horen.
- Op een hekje van de IJsselmeerdijk zagen we een jong vrouwtje sperwer rusten. Liet

- zich door de telescoop goed zien. De vogel was in een overgangskleed van juveniel naar adult (bruin, met rommelige lichte vlekken op de rug). Vloog daarna het Kruitfabriekbos in.
- In de kom die aan de dijk licht (vlak voor de Maxis, ook wel Haven Ballast genoemd), speurden we wat eenden af, toen er nog twee eenden in een groep neerstreken. Dit was een gelukstreffer: twee mannetjes krooneend. Uit ei-

gen ervaring weet ik dat dit in de zomer wel een goede plek is voor krooneenden (hoogste aantal dat ik er ooit heb gezien is 11), maar in deze tijd van het jaar heb ik deze soort hier nooit eerder gezien.

- Na een korte pauze liepen we de Vijfhoek rond (net buiten ons werkgebied), waar enorm veel zang te horen was. Marijn Prins hoorde hier nog een grote gele kwikstaart overvliegen.
- Vlakbij de Vijfhoek ligt een klein begroeid eilandje, het Werkeiland. Hier zagen we veel kuifeenden, wat tafeleenden, smienten, grauwe ganzen, een paar brilduikers, vrouwtje grote zaagbek en nog 4 mannetjes topper.
- Nadat we deze plek hadden verlaten, zagen enkele deelnemers 3 lepelaars overvliegen (circa 12.00 uur, richting noorden).
- Op de terugweg zagen we in de Haven Ballast ook nog een dodaarsje en een vrouwtje roodborsttapuit.

Mede dankzij het heerlijke weer een fijne vogelochtend.

RICARDO VAN DIJK

Van alle soorten roofvogels die we in Nederland kennen zijn er maar twee waar het momenteel goed mee gaat: de buizerd en de slechtvalk.

Hanneke Sevink en Harry de Rooij

Hou de slechtvalk in de gaten

Voor de slechtvalk (*Falco peregrinus*) was vooruitgang hard nodig. Het gebruik van landbouwgif in de jaren zestig had een desastreuze invloed op al onze roofvogels, maar misschien nog wel het meest op de slechtvalk. Deze was nagenoeg volledig uit ons landschap verdwenen en het herstel in de decennia erna verliep veel trager dan bij de andere roofvogels. Slechts langzaam nam hun aantal weer toe. Tot voor kort was het zo dat de meeste slechtvalken die hier werden waargenomen slechts tijdelijk in Nederland bivakkeerden. De vogels waren over het algemeen uit Scandinavië en N.W. Rusland afkomstig en kwamen hier alleen maar overwinteren. In augustus druppelden de eerste binnen, eind april verdwenen de laatste weer op weg naar hun broedgebied. Een enkeling verbleef hier tijdens de zomermaanden.

En daar is de laatste jaren verandering in gekomen. Nieuw is dat sinds 1991 de slechtvalk ook in Nederland broedt. Het aantal paartjes is tot nu toe zeer gering, maar het neemt wel toe. Opmerkelijk is dat deze broedende slechtvalken geen overwinteraars zijn die hier blijven hangen en daarbij tot broeden komen. Het zijn vogels afkomstig uit een geheel andere populatie. De slechtvalk doet het namelijk heel goed in Noordrhein-Westfalen in Duitsland, en van daaruit komen de vogels in ons land terecht (Hustings, F. & Winden, E.v., 1998).

Slechtvalk

Tekening: Lars Jonsson

Nu broeden slechtvalken het liefst in beschutte nissen op steile rotswanden. Daar die in ons land niet aanwezig zijn tracht de 'Werkgroep Slechtvalk Nederland' de vogels een handje te helpen door nestkasten op hoge plaatsen zoals t.v.-torens te plaatsen. In 1998 hebben 5 paartjes met gedeeltelijk succes in zo'n nestkast gebroed (Bijlsma, 1999).

De Roofvogelwerkgroep het Gooi wil ook graag haar steentje bijdragen. Maar het heeft geen zin een nestkast op te hangen zolang er geen slechtvalken in

de buurt zijn die er in zouden kunnen broeden. Daarom is het noodzaak eerst zekerheid te verkrijgen over het wel of niet aanwezig zijn van deze roofvogels in ons werkgebied gedurende de zomermaanden.

OPROEP

Vandaar dat de Roofvogelwerkgroep een oproep doet alle waarnemingen van slechtvalken deze zomer door te geven. Een waarnemingskaartje of een telefoontje naar Hanneke Sevink (035-5421019) is voldoende.

Literatuur

Bijlsma, R., Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 1998, in *De Takkeling*, 1999, nr. 1, p.31.
Hustings, F. & Winden E.v., Slechtvalken *Falco Peregrinus* buiten de broedtijd in Nederland, in *Slechtvalk Nieuwsbrief* jaargang 4, nr. 2, p.2.

DE ZANGLIJSTER

De lijster fluit
een heel mooi wijsje,
wat zijn vader
ook al floot.
Steeds op zoek
naar een nieuw meisje,
van het dak
of uit de goot.

't Is het deuntje
van die mannen,
dat als je luistert
je verwent.

Je wordt helemaal ontspannen,
voor hen een fluitje
van een cent.

Paul Volkersz

Dat Carla Holzenspies iets heeft met uilen wisten we van haar vele verhalen al. Deze keer raakt ze in gesprek met de bosuil en nog een andere uil.

Carla Holzenspies

Communiceren met bosuilen

Jarenlang heb ik een relatie gehad met een vrouwtjes bosuil.

Als nestjong van ongeveer twee weken oud werd ze bij me gebracht. Bij elke voedselbeurt liet ik het "hoe-hoe-hoe"-geluid van een mannelijke bosuil horen.

Communicatie in dezelfde taal wekt vertrouwen. Toen ze volwassen was antwoordde ze met een "kewiep", zodat ik eindelijk wist tot welk geslacht ze behoorde.

Al gauw leerde ik de bosuिताal. Een trillende "hoe-hoe-hoe" betekende "kom bij me". Iets wat leek op "uil-uil-uil" was een verzoek om haar aan te halen.

Bos- en kerkuilen houden ervan om aangehaald te worden. Wat je niet hoeft te proberen bij de drie andere Nederlandse uilensoorten.

"Kiede-kiede-kiede" betekende "Blijf van me af". Bij het schoonmaken van haar verblijf stootte ik weleens tegen de zitstok waar ze op zat. Meteen sloeg ze haar klauwen in mijn hoofd. Als je probeert los te komen gaan de nagels nog dieper in je huid zitten. Maar nu wist ik wat ik zeggen moest. "Kiede-kiede-kiede" en weg waren de klauwen. Zo leerde ik vrijwel accentloos bosuils te spreken.

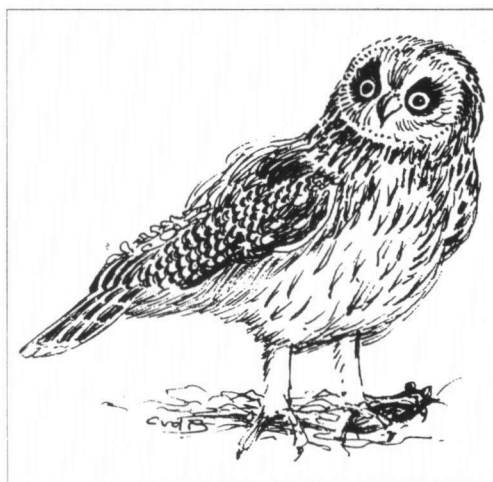
De relatie was zo goed, dat ze zelfs 7 eieren legde en mij als echtgenoot beschouwde. De eierenproductie kwam op gang doordat ik haar over haar rug streelde. Aan de overkant van mijn huis woonde in het Ericabos een bosuilman, die kennelijk op zoek was naar een partner. Ver hoefde hij niet te gaan.

Even de weg over om neer te strijken in de populier, vlak bij het verblijf van mijn uil. Even later klonk er in het duister een uilenduet dat steeds heviger werd. Af en toe afgewisseld met afgrijselijke kreten. Dat lawaai vond vlak bij mijn slaapkamer plaats en het stoorde me in mijn slaap. Ik opende het raam, klapte in mijn handen, zwaaide met een handdoek. Niets hielp. "Is het gedonder nou afgelopen" schreeuwde ik. Nou, ze begonnen pas. Waar bemoeide ik me mee!!

Ten einde raad ging ik de tuin in en klapte in mijn handen. De liefdeskretten gingen onverstoord door. Uiteindelijk gaf ik een flinke trap tegen de populier en ziet, uilemans gingen meteen op de wieken. Vogels hebben in de huid van hun poten "lichaampjes van Herbst" zitten. Deze orgaantjes komen het meest voor op naakte delen van de huid, rond de basis van elke veer, op de snavel en de tong. De poten registreren de trillingen van de grond of van de tak waarop de vogel zit. De rust was teruggekeerd. Dank zij "Herbst" kon ik mijn slaap hervatten.

Een vogelliefhebber, die bij mij in de buurt woont, heeft al jarenlang een uilenestkast in zijn tuin hangen, waar de bosuil graag gebruik van maakt. Op een dag, 's morgens vroeg, streek het bosuilvrouwtje neer in de beuk

die in mijn tuin staat. Met een "kewiep" riep ze haar echtgenoot op, die echter geen antwoord gaf. Hij had zeker bezigheden elders. Om haar niet teleur te stellen opende ik het bovenraam en liet de mannelijke roep horen. Geen antwoord. Ik herhaalde de roep. Ze zweeg in alle talen. Dat was haar partner niet, die zich daar liet horen en ze vloog weg. Intussen was in de ochtendschemer een man van zijn fiets gestapt, die kennelijk verstand van bosuilen had. Omhoog kijkende liet hij een "kewiep" horen. Om ook hem niet teleur te stellen antwoordde ik vanuit mijn slaapkamer met de bosuilroep. Zo hebben we een hele tijd een duet gevoerd, waar de echte bosuilen nog wat van konden leren. Nagenietend van dit ornithologisch gebeuren verdween de fietser een poosje later, op weg naar zijn werk. Zijn dag was weer goed!

Bosuil

Tekening: Corrie van der Baan

PROGRAMMA

Donderdag 20 mei: Avond wandel-/vaarexcursie Naardermeer o.l.v. Johan van Galen Last. Aan deze excursie kunnen maximaal 30 personen deelnemen, daarom moet u zich van te voren schriftelijk opgeven bij Joke van Velsen. De kosten bedragen f 15,- p.p. Vertrek om 19.00 uur vanaf het einde van de Verlengde Fortlaan te Naarden.

Zondag 30 mei: Wandelexcursie Oppad-Kromme Rade o.l.v. Adrie Vermeule en Jeanette de Dreu. Vertrek om 5.00 uur vanaf de Emmaweg/Zuidereind in 's-Graveland.

Woensdag 16 juni: Avond-uilenexcursie in het Baarnse Bos o.l.v. Piet Spoorenberg, Frank v.d. Weijer en Jeanette de Dreu. Vertrek om 21.00 uur vanaf de nieuwe algemene begraafplaats aan de Wijkampstraat in Baarn.

Zaterdag 19 juni: Excursie naar het Bargerveen/Emmercompascuum (Dr.). Een en ander zoals omschreven in de vorige Korhaan. Deze excursie is inmiddels volgeboekt.

Zondag 29 augustus: Ochtend-fietsexcursie Landgoederen, Vechtplassen, Naardermeer o.l.v. Johan van Galen Last en Roel Zijlstra. Vertrek om 7.00 uur vanaf Schaep & Burg aan het Noordereinde in 's-Graveland.

Zaterdag 11 september: Ochtend-wandelexcursie De Stulp/Pluismeer o.l.v. Jan Terlouw en Piet Spoorenberg. Vertrek om 7.30 uur vanaf de parkeerplaats aan de Zevenlindenweg, Lage Vuursche.

1, 2 en 3 oktober: Najaarsweekend Schiermonnikoog. Zo snel mogelijk schriftelijk aanmelden bij Joke.

Zondag 24 oktober: Ochtend-wandelexcursie naar het Tienhovens kanaal o.l.v. Adrie Vermeule en Bertus van den Brink. Vertrek om 8.00 uur vanaf de parkeerplaats tegenover het vliegveld Hilversum.

Zaterdag 6 november: Dag-wandelexcursie naar Voorne's Duin en de Maasvlakte. Vertrek om 8.00 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum. Vooraf aanmelden bij Joke.

Zondag 21 november: Ochtend-wandelexcursie Loenderveense plassen o.l.v. Jan van Bergeijk. Dit is een excursie op het terrein van de Amsterdamse Waterleiding. Warme kleding en stevige wandelschoenen aanbevolen. Vertrek om 8.30 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Zaterdag 11 december: Flinke ochtendwandeling (een halve dag!) Nieuwe Keverdijkse Polder/Hilversumse Bovenmeent o.l.v. Johan van Galen Last. Dit is een wandeling van ongeveer 5 uur. Laarzen zijn noodzakelijk. Vertrek om 9.00 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Voor het jaar 2000 zijn er ook al vele aantrekkelijke excursies gepland die we nu nog niet zullen publiceren, maar houdt u er wel alvast rekening mee dat er volgend jaar op 12, 13 en 14 mei weer een zelfverzorgings-kampeerweekend gehouden wordt in Zuid Limburg op de camping Oosterberg in Epen.

Excursies **binnen** ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies **buiten** ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie **binnen** ons werkgebied, maar ondervindt u problemen met het

bereiken van de plaats van samenkomst omdat u b.v. niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan). Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden.

Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald.

Voor de goede orde wijzen wij er op dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de VWG. U wordt dringend verzocht naar deze excursies geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

J BANNING	EEMNESSERWEG 21	1221 CS	HILVERSUM	035	6830892
MW Z BARTH	WATERLAND 31	1274 KR	HUIZEN	035	5261591
T K BARTH	WATERLAND 31	1274 KR	HUIZEN	035	5261591
G VAN HOFWEGEN	P J LOMANPLEIN 6	1405 BJ	BUSSUM	035	6941131
G JASPERS	HARMEN VOSWEG 34	1251 HS	LAREN	035	5315890
M KERKMAN	BONIFATIUSLAAN 42	1216 PT	HILVERSUM	035	6231314
L KITS-VAN WAVEREN	OUD BUSSUMMERWEG 17	1271 PS	HUIZEN	035	5252000
C J J DE KRUIF	DE DAM 72	1261 KV	BLARICUM	035	5258299
MW E LAHNEMANN	D. LOPES DIASLAAN 19	1222 VA	HILVERSUM	035	6858348
J M DE MOL VAN OTTERLOO	NIEUWEGWEG 42	3755 AD	EEMNES	035	5388920
F VAN SCHAYK	KAMERLING ONNESWEG 305	1223 JJ	HILVERSUM	035	6858478
C J M VAN VELSEN	DE GRIENDEN 7	1394 KS	NEDERHORST DEN BERG	0294	253640
W VERSCHOOR	VOORMEULENWEG 26	1402 TM	BUSSUM	035	6931958

Adreswijzigingen

R KAPENGA	PAULUS POTTERSTRAAT 25	1394 EZ	NEDERHORST D BERG	0294	253509
J G R NIJMAN	MEESTER DE GROOTHOF 2	3742 BS	BAARN	035	5414511
MW J M SEVINK	EINDER 31	3742 ZG	BAARN	035	5421019
VOGELWERKGROEP WIERHAVEN	ESSENLAAN 12	1718 XN	HOOGWOUD	0226	355158
MW R KOOPMAN	KON. WILHELMINALN 3, FL.4	1411 EL	NAARDEN		

Bedankt

MW C VAN DER STAAK	RAADSTEDE 38	3431 HA	NIEUWEGEIN		
--------------------	--------------	---------	------------	--	--

Van de ledenadministratie

Degene, die de contributie voor 1999 nog niet hebben voldaan, vinden in deze Korhaan een herinneringsacceptgiro. Zouden deze leden zo vriendelijk willen zijn de betaling van hun contributie zo snel mogelijk in orde te maken. Voor gewone leden bedraagt de contributie f.35,- en voor huisgenootleden f.12,50. Een extra gift is natuurlijk altijd van harte welkom.

Baltsende futen

Tekening: Corrie van der Baan

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Linda Willemstein

Genoemde artikelen zijn slechts een selectie en vormen niet de complete inhoudsopgave.

Boornblad, IBN-DLO, jrg 11 no 1, februari 1999.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 20 no 6, 1998: Ivoormeeuw langs Nederlandse en Duitse kust in mei-juni 1997 - Identification of Greenland and Iceland Redpolls.

De Gierzwaluw, VWG Amsterdam, jrg 37 no 1, 1999: Waarnemingen Amsterdam september - november 1998.

Knipselkrant, Stichting Kritisch Fauna-beheer, jrg 22, januari 1999.

De Kruisbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 42 no 1, februari 1999: Project-ooievaars in het Utrechtse landschap.

Limosa, orgaan van de Nederlandse ornitologische unie en de SOVON, jrg 71 no 4, 1998: Broedbiologie en aantalsontwikkeling van appelvinken in Flevoland - Kolonievogels en zeldzame broedvogels in Nederland in 1995.

Meerkoet, Natuur en Milieufederatie Wierhaven, no 1, 1999.

Natuurbewoud, Vereniging Natuurmonumenten, jrg 30 no 1, februari 1999: Winterse vogelparadijzen.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 23 no 1, januari/februari 1999.

Noordhollands Landschap, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 26 no 1, maart 1999: De griel is verdwenen, de havik is gekomen.

De Steenloper, Vogelwerkgroep Den Helder, jrg 17 no 88, februari 1999: Wielewaal 1989-1998 - Verrassend aantal waarnemingen van koereigers in de Kop van Noord-Holland in mei-november 1998.

De Takkelling, Werkgroep Roofvogels Nederland, jrg 7 no 1, 1999: Trends en

broedresultaten van broedvogels in Nederland in 1998.

Vanellus, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg 52 no 1, 1999: Het broedseizoen 1996, 1997 en 1998 van de kerkuilen in Friesland.

Het Vogeljaar, Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, jrg 46 no 6, 1998: Overwinterende drieteenmeeuwen te Cadzand - Status en aantalsrevolutie van de rode wouw in Europa - Reis naar de Schotse eilanden, de Noord-Atlantische eilanden en de westkust van Spitsbergen.

Vogels, Tijdschrift over vogels en vogelbescherming, jrg 19 no 1, januari/februari 1999: Zaagbek kleurt de winter - We hebben de ooievaar terug! - De havik kwam, het woudaapje verdween.

De Wijde Blik, Tijdschrift voor natuur en milieu in Gooi, Vechtstreek e.o., jrg 14 no 98/4, januari 1999.

VELDWAARNEMINGEN

ROERDOMP

11.02.99 1 ex. Laarder Wasmeer Hvs, zittend op ijs bij wak in plas. N.J.DWARS

KUIFDUIKER

06.01.99 1 ex. Zuidpolder te Veld Eemnes. P.HILHORST
17 t/m 23.01.99 Aanloophaven van Huizen. R.v.BEUSEKOM

GROTE ZILVERREIGER

08.01.99 1 ex. Eempolders Noord, gezien tot en met 14.03.99. P.HILHORST/F.LEURS/e.a.

OOIEVAAR

06.01.99 1 ex. Zuidpolder te Veld, Eemnes. P.HILHORST
29.01.99 2 exx. Overmeer Nederhorst den Berg. P.de WINTER/
GOOIS VOGELNET
12.03.99 1 ex. Noordpolder te Veld, Eemnes, trok door in O. richting. R.v.BEUSEKOM

Samengesteld door Peter Vos

31.03.99 2 exx. Overscheens/Keverdijkse Polder, termiekend ten N. van het Naardermeer. P.VOS

KLEINE RIETGANS

14.03.99 1 ex. Kijkhut Visdieveneiland Gooimeer. H.v.OOSTERHOUT/
H.SEVINK

GRAUWE GANS

13.03.99 Nest met 3 eieren, Visdieveneiland Gooimeer. H.SEVINK/
F.LEURS/D.JONKERS/
B.v.POELGEEST ea

BRANDGANS

02.01.99 217 exx. Noordpolder te Veld, Eemnes. D.A.JONKERS

NIJLGANS

09.01.99 70 exx. Eempolder, Eemnes. F.LEURS

KRAKEEND

09.01.99 18 exx. Zandafgraving, Oud Huizerweg 55c. A.T.HUIZENGA
07.03.99 38 exx. Baggerdepot Overscheensepolder Naarden. G.BIESHAAR

KROONEEND

13.03.99 2 exx. Ymeerkust, Vijfhoek, Muiden. R.v.DIJK
29.01.99 1 ex. Aanloophaven thv no 140, Huizen. Redelijk tam, zwemt naar je toe. J.HORNSVELD/
P.KEUNING

NONNETJE

15.02.99 4 exx. Lorentzvijver, Hilversum. B+N.DWARS

BLAUWE KIEKENDIEF

17.01.99 1 ex. Zuidpolder te Veld, Eemnes. D.A.JONKERS
06.02.99 1 ex. Gooimeer, Pier Huizen. R.v. DIJK

HAVIK

- 13.02.99 1 ex. Betje Wolffaan Hilversum, tijdens sneeuwweek. B.v.POELGEEST
 17.03.99 1 ex. Eemmeer, Blaricum. D.A.JONKERS

BUIZERD

- 07.01.99 28 exx. Eempolders. B.v.POELGEEST/H.d.ROOIJ/F.LEURS
 28.02.99 7 exx.. Naarderstraat Huizen. Eerst 3 cirkelend boven het huis, vervolgens dun geluid nagebootst, toen opeens 7 exx. bij elkaar. C.HOLZENSPIES
 05.03.99 10 exx. Boslaan Blaricum, cirkelend boven Blaricum. F.LEURS.
 14.03.99 6 exx. (3 paar) Bussumerheide/Westerheide Hvs. Duidelijk balts- en territoriumgedrag (vanaf 06.03.99). Eerst samen termiekend en vervolgens 1 paar richting watertoren Laren, 1 paar omgeving AZC Crailo en 1 paar omgeving Sportvlei Bussum. P.VOS

TORENVALK

- 07.01.99 5 exx. Eempolders, Eemnes. H.d.ROOY/H.SEVINK

SMELLEKEN

- 16.01.99 1 ex. Polder Nieuw Loosdrecht (achterin de polder), tijdens Midwintertelling. J.TERLOUW

SLECHTVALK

- 06.02.99 1 ex. rand Bos v. Hacke, tuinen Laan .v. Eikenrode Loosdrecht. Slechtvalk, ca. 20 min. zittend in boom, zich niets aantrekkend van krijsende eksters om zich heen, vl. richting Loosdrechtse Plassen. J.L.PLATTEEL
 13.02.99 1 ex. Haven van Huizen.

Ransuil

Tekening: Roelf Hovinga

R.v.BEUSEKOM

- 12.03.99 1 ex. Schuttersweg Hvs. P.SCHUT

KLUUT

- 17.03.99 6 exx. Eemmeer, Blaricum. D.JONKERS/ F.LEURS ea

KEMPHAAN

- 01.01.99 18 exx. t/m
 06.01.99, Noordpolder te Veld Eemnes. F.LEURS / D.A.JONKERS /A.C.DRIESSEN
 20.03.99 5 exx. Maatpolder Eemnes. G.BIESHAAR

HOUTSNIP

- 17.03.99 1 ex. Laarder Wasmeer Hilversum. B.vd BRINK/H.SEVINK

GRUTTO

- 21.02.99 41 exx. Noordpolder Eemnes. R.v.BEUSEKOM/GOOIS VOGELNET
 04.03.99 520 exx. Maatpolder Eemnes. G.BIESHAAR
 12.03.99 900 exx. Noordpolder te Veld Eemnes. R.v.BEUSEKOM
 14.03.99 1 ex. (ijslandse grutto) Noordpolder te Veld Eemnes. H.v.OOSTERHOUT/H.SEVINK

KOKMEEUW

- 01.01.99 150 exx. Eempolder, 1 kokmeeuw al in zomerkleed! F.LEURS

PONTISCHE MEEUW

- 07.01.99 1 ex. park Labradorstroom Huizen. A.C.DRIESSEN
 31.01.99 1 ex. Nieuwe jachthaven Huizen (laatste waarneming?). R.v.BEUSEKOM

STORMMEEUW

- 12.01.99 1 ex. in juveniel kleed, Gooise Zomerkade Huizen. R.v.BEUSEKOM

GEELPOOTMEEUW

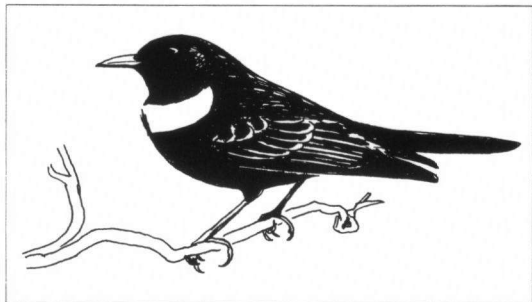
- 20.01.99 1 ex. t/m 23.01.99. Surfstrand Huizen. R.v. BEUSEKOM/ GOOIS VOGELNET

HOLENDUIF

- 28.01.99 2 exx. Westerheide, rond bebouwing Laren. L.v.der POEL

RANSUIL

- 30.01.99 8 exx. Franse Kampheide Bussum. D.LAOUT
 09.03.99 8 exx. Sportvelden Crailo, bij het golfterrein. med. mevr. De JONG

Beflijster

KLEINE BONTE SPECHT

- 11.02.99 1 ex. Laarder Wasmeer, Hvs. N.J.DWARS
 17.03.99 1 ex. Laarder Wasmeer, Hvs. B.vd.BRINK/H.SEVINK
 20.03.99 1 ex. Oud Naarden Naarden. D.A.JONKERS

BOOMLEEUWERIK

- 17.03.99 1 ex. Laarder Wasmeer Hvs. B.vd. BRINK/H.SEVINK

BOERENZWALUW

- 08.04.99 1 ex. Hilversumse Meent, doortrek langs 's-Gravelandsevaart in N. richting.

WATERPIEPER

- 01.01.99 1 ex. Hilversumse Meent. D.A.JONKERS/M.d.GRAAF
 07.02.99 1 ex. Eemmeerkust, thv gemeaal Goyersgracht. F. LEURS/B.v. POELGEEST/e.a.

OEVERPIEPER

- 13.03.99 1 ex. Visdiefeiland, Eemmeer Blaricum. D.A.JONKERS/ F.LEURS/e.a.

GROTE GELE KWIKSTAART

- 01.03.99 1 ex. Gooyergracht Blaricum. P.HILHORST
 13.03.99 1 ex. Ymeerkust Vijfhoek, Muiden. R.v.DIJK

BLAUWBORST

- 15.03.99 1 ex. Naardermeer. R.de.WIJS

ZWARTE ROODSTAART

- 25.03.99 1 ex. Noordwal, Huizen. R.v.BEUSEKOM

BEFLIJSTER

- 25.03.99 1 ex. doortrekkend, Noordwal Huizen. R.v.BEUSEKOM

GROTE LIJSTER

- 07.01.99 4 exx. Zuidpolder te Veld Eemnes. B.v.POELGEEST/ H.SEVINK/F.LEURS
 22.02.99 4 exx. Noordpolder te Veld Eemnes. F.LEURS/H.SEVINK

RIETZANGER

- 21.03.99 1 ex. Westermeent, restjes, Naarden. v.DIJK/ZIJLSTRA

TJIFTJAF

- 01.01.99 1 ex. Bovenmaat Huizen.
R.v.BEUSEKOM
15.01.99 1 ex. Gooierhoofd Huizen.
R.v.BEUSEKOM
13.03.99 1 ex. Oppad, Kortenhoef.
R.d.WIJS

BUIDELMEES

- 09.02.99 2 exx. Stichtse Brug Eemmeer.
F.LEURS

KLAPEKSTER

- 21.12.98 1 ex. Zuiderheide Hvs.
P.v.der.POEL

KAUW

- 23.01.99 500 exx. slaapverzamelplaats
bij kasteel Groeneveld Draken-
burgerweg Baarn. B.v. POEL-
GEEST

SPREEUW

- 29.01.99 10.000 exx. Slapend in kweke-
rijen. Baarn A27 bij Toma Tuva.
B.v. POELGEEST

PUTTER

- 12.01.99 20 exx. Regelmatig fourage-
rend in iepenknoppen. hofje
Klaver Huizermaat. B+A.vd
BRINK

BARMSIJS

- 10.01.99 2 exx. fouragerend op grote
Teunisbloemzaden, achtertuin,
Siriusstraat 25 Hilversum. P.+
L. v.der POEL

GOUDVINK

- 10.01.99 6 exx. vanuit de boom naar de
grond op het Jacobskruiskruid.
Laarder Wasmeer Hvs. B.vd.
BRINK e.a.
12.01.99 8 exx. fourageerden op iep-
knoppen tijdens sneeuwpe-
riode, hofje Klaver Huizermaat.
A.+B. vd. BRINK

APPELVINK

- 15.01.99 4 exx. tuin Zevenenderdrift La-
ren. G.BIESHAAR
29.01.99 15 exx. Koninginneweg
Hilversum. R.v.BEUSEKOM
01.01.99 3 exx. Verloren Engh Blaricum.
G.BIESHAAR
05.03.99 3 exx. Boslaan Blaricum.
F.LEURS

SNEEUWGOR

- 12.01.99 2 exx. Tijdens sneeuw, verble-
ven kort vlakbij voedertafel,
schuw. hofje Klaver Huizen.
A.+B. vd.BRINK

Veel belangstelling trainings-excursie roofvogelwerkgroep

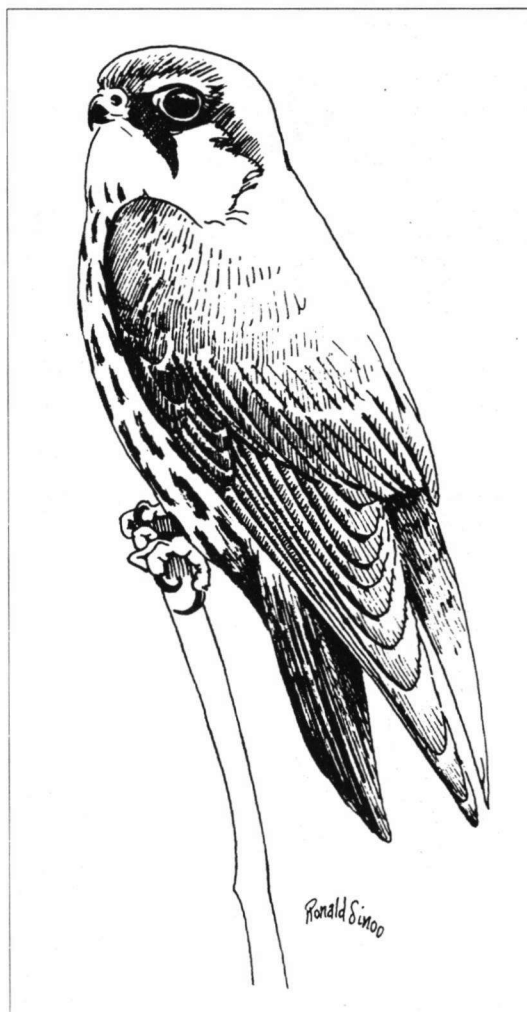
De openbare excursie van de roofvogelwerkgroep, gegeven bij Groeneveld te Baarn, was een enorm succes. De excursie werd georganiseerd naar aanleiding van de grote respons op de oproepen in de Gooi en Eemlander en de Korhaan, waarin de roofvogelwerkgroep nieuwe medewerkers zocht. De opkomst overtrof alle verwachtingen, meer dan 50 mensen namen deel aan de training.

waarts met een informatiepakket van de W.R.N. (Werkgroep Roofvogels Nederland).

Eventueel geïnteresseerden voor het inventariseren kunnen contact opnemen met Hanneke Sevink (035-5421019) Enkele nog niet bezette gebieden zijn: Het Corversbos, het Spanderswoud, Heintjesrak- en Broekerpolder en Einde-Gooi.

Tijdens de excursie die tot doel had mensen thuis te maken in het inventariseren van roofvogels, leerde men o.a. in welke biotopen de verschillende roofvogels leven en op welke sporen men moet letten om de vogels daadwerkelijk te vinden. Zo werden de deelnemers getraind in het opsporen van prooiresten, rui-pennen, braakballen, kalksporen en het allerbelangrijkste in het traceren van de nesten zelf. Tijdens één opdracht moesten de deelnemers in een bepaald perceel op zoek naar een sperwernest. Zij vonden, tot verbazing van de excursieleiders, zelfs drie in plaats van de twee hen bekende nesten.

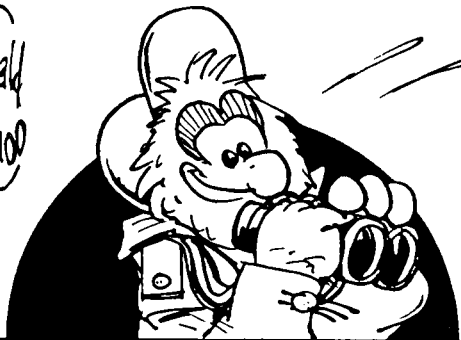
Tot slot keerden alle deelnemers huis-

Boomvalk

Tekening: Ronald Sinoo

Ronald Sinoo

KOR HAAN

...OP STAP MET NICO DE HAAN...

HOOR JE DE GRUTTO'S?
DIE KOMEN HIER NOG VEEL VOOR,
NET ALS KAASBOEREN! DIE GAAN
WE INTERVIEWEN, WANT DAN
KUNNEN WE KAAS ETEN!

WIETO
WIETO

LEKKER!

EN NU GAAN WE MET DE PONT
OVER DE IJSSEL, ZODAT WE
DE VEERMAN KUNNEN INTER-
VIEWEN! HOE LANG DOET U
DIT WERK AL?

VEEL TE LANG!
IK BEN HET GOED
ZAT!

SMAK!
INTERESSANT!

WAT GAAT ZO'N UITZENDING
SNEL VOORBIJ! WAAR GAAN
WE DE VOLGENDE KEER
HEEN, NICO?!

NAAR TEXEL!

DAAR HEBBEN ZE
LEKKERE SCHAPEN-
KAAS, EN KLIMMEN
WE OP DE VUURTOREN!

KOR
?!?

**VOGEL-
PARADIJZEN**
NOEMEN ZE DAT!!

BAH!

R. Sinoo
99

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Postadres VWG: WVG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester WVG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter:	: R.A.Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	033-2999408
Sekretaris	: B.den Hoed	Verlengde Fortlaan 15	1412 CWNaarden	035-6970423
Penningmeester	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	0294-411683
SG Algemene Zaken	: L.J.Dwars-Van Achterbergh	Flamingohof 1	1221 LK Hilversum	035-6850627
SG Avifauna	: G.M.L.Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	035-5251661
SG Natuurbescherming	: D.A.Jonkers	Koggewagen 3	1281 KA Blaricum	035-5260456
SG Vogelcursus	: P.van der Poel	Siriusstraat 25	1223 AC Hilversum	035-6831592
SG Excursies	: J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6838604
SG Communicatie (wnd.)	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
AanmeldingJeugdcurcus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Eempoldertellingen	: R. van Veen	Hoflaan 17	1241 XL Kortenhoef	035-6563642
Ledenadministratie	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-6563020
Lezingen	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600
Promotie en Verkoop	: P. Keuning	Stam 26	1275 CJ Huizen	035-5268281
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevink	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Visserlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: H.P. Vos	Laan van S. van de Haare 15	1405 AR Bussum	035-6940793
Weidevogelbescherming Eempolders	: M. van Houten	Dovenetelhof 26	3742 EH Baarn	035-5415603
Weidevogelbescherming Vechtstreek	: A.M. van der Poel	Bühmannlaan 54	1381 GM Weesp	0294-431308
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekelmeent 21	1218 EA Hilversum	035-6934871

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
Redactie Korhaan

Aanvragen via: Pieter.Schut@wxs.nl
<http://home.wxs.nl/~rkole/vwg.htm>
whoefn@worldonline.nl
Pieter.Schut@wxs.nl

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep, is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

Contributie: Voor leden f. 35,- (minimaal), huisgenootleden f. 12,50 (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Schenkingen:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften aftrekbaar van de inkomstenbelasting, vanaf minimaal 1% (en tenminste 120 gulden), tot maximaal 10 % van uw onzuivere inkomen.
Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte kosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

"De Korhaan"
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum

RIJKSMUSEUM NAT HIST

POSTBUS 9517
2300 RA LEIDEN